REZOLUCIJA (EU) 2020/1906 EUROPSKOG PARLAMENTA

od 14. svibnja 2020.

s primjedbama koje su sastavni dio Odluke o razrješnici za izvršenje proračuna Zajedničkog poduzeća SESAR za financijsku godinu 2018.

EUROPSKI PARLAMENT,

— uzimajući u obzir svoju Odluku o razrješnici za izvršenje proračuna Zajedničkog poduzeća SESAR za financijsku godinu 2018.,

— uzimajući u obzir članak 100. Poslovnika i Prilog V. Poslovniku,

— uzimajući u obzir mišljenje Odbora za promet i turizam,

— uzimajući u obzir izvješće Odbora za proračunski nadzor (A9-0044/2020),

A. budući da je Zajedničko poduzeće SESAR („Zajedničko poduzeće") osnovano u veljači 2007. kako bi vodilo Istraživački program o upravljanju zračnim prometom jedinstvenog europskog neba (SESAR), kojemu je cilj modernizirati upravljanje prometom u Uniji;

B. budući da je, nakon donošenja Uredbe Vijeća (EU) br. 721/2014, programom SESAR 2020 razdoblje djelovanja Zajedničkog poduzeća produženo do 31. prosinca 2024.;

C. budući da je Zajedničko poduzeće osnovano kao javno-privatno partnerstvo čiji su osnivači Unija i Eurocontrol;

D. budući da doprinos Unije za fazu uvođenja programa SESAR 2020 u razdoblju 2014. –2024., financiran u okviru programa Obzor 2020., iznosi 585 000 000 EUR; budući da se očekuje da će u sklopu novih ugovora o članstvu u okviru programa Obzor 2020. doprinos Eurocontrola iznositi oko 500 000 000 EUR, a drugi partneri iz sektora zrakoplovstva doprinijet će s najmanje 500 000 000 EUR, što je oko 90 % doprinosa u naravi od Eurocontrola i drugih partnera;

Općenito

1. napominje da se u izvješću Revizorskog suda o godišnjoj računovodstvenoj dokumentaciji Zajedničkog poduzeća za godinu koja je završila 31. prosinca 2018. („izvješće Revizorskog suda") navodi da ona u svim značajnim aspektima vjerno prikazuje financijsko stanje Zajedničkog poduzeća na dan 31. prosinca 2018. te rezultate poslovanja, novčane tokove i promjene u neto imovini za godinu koja je završila tim datumom, u skladu s Financijskom uredbom Zajedničkog poduzeća i računovodstvenim pravilima koja je usvojio računovodstveni službenik Komisije;

2. potvrđuje da se u izvješću Revizorskog suda navodi da su transakcije na kojima se temelji godišnja računovodstvena dokumentacija Zajedničkog poduzeća za financijsku godinu 2018. u svim značajnim aspektima zakonite i pravilne;

3. napominje da je učinkovita komunikacija ključna sastavnica uspješnih projekata koji se financiraju sredstvima Unije; smatra da je važno povećati vidljivost postignuća Zajedničkog poduzeća i širiti informacije o njihovoj dodanoj vrijednosti; poziva Zajedničko poduzeće da provodi proaktivnu komunikacijsku politiku širenjem rezultata svojih istraživanja među javnosti, primjerice putem društvenih medija ili drugih medija, te na taj način podigne razinu osviještenosti javnosti o učinku potpore Unije, s posebnim naglaskom na uvođenju na tržište;

4. traži od Suda da ocijeni razboritost i pouzdanost metodologije za izračun i vrednovanje doprinosa u naravi; procjenom se ocjenjuje oblik i pouzdanost smjernica za provedbu postupka doprinosa u naravi kako bi se pomoglo u procesu planiranja, izvješćivanja i certificiranja doprinosa u naravi;

5. podsjeća da je SESAR tehnološki stup inicijative za jedinstveno europsko nebo (SES) i da je njegova uloga koordinirati i provoditi istraživanja kojima se pridonosi prevladavanju fragmentacije SES-a; ističe da jedno od glavnih postignuća Zajedničkog poduzeća uključuje besplatno usmjeravanje u cilju smanjenja emisija tijekom leta i emisija goriva; stoga smatra da bi se Zajedničko poduzeće moglo dodatno iskoristiti za doprinos održivosti sektora zrakoplovstva;

6. naglašava da je važno da rad Zajedničkog poduzeća doprinosi bržem prihvaćanju inovacija; osim toga, ističe ulogu Zajedničkog poduzeća u značajnom razvoju programa U-space te izradi nacrta kojim se omogućuje sigurno uvođenje i upotreba bespilotnih letjelica u niskom zračnom prostoru, što je temelj modernog i brzo rastućeg sektora;

Upravljanje proračunom i financijama

7. napominje da je proračun za 2018. iznosio 94 800 000 EUR u odobrenim sredstvima za plaćanja (90 900 000 EUR 2017.) te 129 517 762 EUR u odobrenim sredstvima za preuzimanje obveza (109 900 000 EUR 2017.); uključujući neiskorištena odobrena sredstva iz prethodnih godina koja je Zajedničko poduzeće ponovno unijelo u proračun tekuće godine i namjenske prihode, ukupni raspoloživi proračun za plaćanje iznosio je 166 465 000 EUR (213 000 000 EUR 2017.), a ukupni raspoloživi proračun za obveze iznosio je 175 918 000 EUR (130 900 000 EUR 2017.);

8. napominje da je u prosincu 2016. službeno okončan program SESAR 1, a posljednja konačna isplata bespovratnih sredstava izvršena je u prosincu 2017., dok su neiskorištena odobrena sredstva za plaćanje u iznosu od 40 000 000 EUR iz prethodnih godina prenesena u 2018. za nadoknadu viška novčanih doprinosa primljenih od članova iz predmetnog sektora u okviru programa SESAR 1 te nadoknadu troškova za zakašnjele, ali opravdane zahtjeve za povrat u okviru projekata Sedmog okvirnog programa i transeuropske prometne mreže (TEN-T); sa zabrinutošću napominje da se krajem 2018. za korektivne isplate moglo iskoristiti samo 1 800 000 EUR (5 %) od tih odobrenih sredstava, da je iznos od 20 000 000 EUR (50 %) morao biti poništen, a 18 200 000 EUR (45 %) preneseno je u 2019.; žali zbog toga što je krajem 2018. u završnoj fazi programa SESAR 1 Zajedničko poduzeće i dalje imalo velik broj otvorenih obveza u iznosu od 61 400 000 EUR te što se ta sredstva dodijeljena Zajedničkom poduzeću neće u potpunosti iskoristiti;

Višegodišnje izvršenje proračuna u okviru Sedmog okvirnog programa i TEN-T-a

9. napominje da je od 1 284 300 000 EUR doprinosa u naravi i novčanih doprinosa koje ostali članovi trebaju dati za operativne i administrativne aktivnosti Zajedničkog poduzeća (700 000 000 EUR od Eurocontrola i 584 300 000 EUR od članova iz sektora zračnog prometa) do kraja 2018. Zajedničko poduzeće potvrdilo doprinose u iznosu od 1 099 800 000 EUR (560 700 000 EUR od Eurocontrola i 539 100 000 EUR iz sektora zračnog prometa);

Višegodišnje izvršenje proračuna u okviru programa Obzor 2020.

10. napominje da su od subvencije Unije u iznosu od 585 000 000 EUR u okviru programa Obzor 2020. do kraja 2018. kumulativni novčani doprinosi Unije (Glavna uprava za mobilnost i promet (DG MOVE)) za operativne aktivnosti Zajedničkog poduzeća iznosili 216 900 000 EUR, te da su se ostali članovi obvezali na davanje novčanih doprinosa u naravi i u gotovini u iznosu od najmanje 1 000 000 000 EUR za operativne aktivnosti Zajedničkog poduzeća SESAR 2020. (procijenjeni iznos od 500 000 000 EUR od Eurocontrola kojem je dodano 500 000 000 EUR iz sektora zračnog prometa); napominje, nadalje, da su na kraju 2018. ostali članovi doprinijeli s 14 400 000 EUR u gotovini i potvrdili doprinose u naravi u iznosu od 114 000 000 EUR, dok je prijavljen dodatni doprinos u naravi od 120 200 000 EUR koji još nije potvrđen;

11. napominje da je za SESAR 2020. Zajedničko poduzeće na kraju 2018. izvršilo 81 % odobrenih sredstava za preuzimanje obveza i 61 % odobrenih sredstava za plaćanje dostupnih za projekte u okviru programa Obzor 2020. te je ukinulo otprilike 44 600 000 EUR (35 %) raspoloživih odobrenih sredstava za plaćanje u okviru programa Obzor 2020. (stope iskorištenosti za odobrena sredstva za preuzimanje obveza 2017. iznosile su 80,24 %, a za plaćanje 67,97 %);

12. prima na znanje zapažanja Suda da su niske stope izvršenja i visoke stope ukidanja za odobrena sredstva za plaćanje u okviru programa Obzor 2020. dostupne 2018. uglavnom bile posljedica konzervativnog planiranja proračuna Zajedničkog poduzeća te činjenice da se u planiranju i praćenju proračuna nije u potpunosti uzeo u obzir iznos neiskorištenih odobrenih sredstava za plaćanje iz prethodnih godina;

Uspješnost

13. prima na znanje ključne pokazatelje uspješnosti Zajedničkog poduzeća u 2018., osobito predviđene vrijednosti financijske poluge JPP-a na kraju programa:

— metodu privremenog ocjenjivanja: 1,22

— primjenu poboljšane metode privremenog ocjenjivanja: 1,26

— za Obzor 2020: 2,26 i

— financijsku polugu za partnerstvo: 1,74;

14. napominje da je Zajedničko poduzeće ispunilo svoje ključne političke i operativne ciljeve navedene u jedinstvenom programskom dokumentu za razdoblje 2017. –2019.;

15. podsjeća Zajedničko poduzeće na poziv da poduzme korake kako bi ostvarilo ciljani učinak poluge od 1,41 tijekom cijelog razdoblja 2014. –2020.;

16. primjećuje da je omjer troškova upravljanja (administrativni/operativni proračun) i dalje ispod 5%, što upućuje na prilično jednostavnu i učinkovitu organizacijsku strukturu Zajedničkog poduzeća;

17. napominje da je zajedničko poduzeće SESAR jedno od nekoliko zajedničkih poduzeća koja su poslovala s više operativnih sinergija s decentraliziranim agencijama Unije koje djeluju u područjima istraživanja i inovacija te su posebno Zajedničko poduzeće i Agencija Europske unije za sigurnost zračnog prometa surađivali na bespilotnim letjelicama;

18. napominje da su u godišnjem izvješću o radu Zajedničkog poduzeća za 2018. bili navedeni samo ključni pokazatelji uspješnosti u pogledu rodne ravnoteže za 2017., a ne i za 2018.; napominje da su informacije za 2017. povezane s pozivom Zajedničkog poduzeća na podnošenje prijedloga u pogledu programa Obzor 2020. sa sljedećim vrijednostima za ključne pokazatelje uspješnosti: postotak žena u projektima u okviru programa Obzor 2020. – 15,4 % postotak žena koje su koordinatori projekta – 12 % postotak žena u savjetodavnim i stručnim skupinama Komisije itd. – 33,3 %;

19. napominje da je Zajedničko poduzeće 2018. provelo tri velike inicijative koje su bile ključne za utvrđivanje vizije budućnosti upravljanja zračnim prometom (ATM) u Europi i da je rezultate tih postignuća, koje priznaje čitava zajednica za upravljanje zračnim prometom, preuzela Komisija, koja će poduzeti sljedeće korake za njihovo uključivanje u zakonodavni i politički okvir o zrakoplovstvu;

20. prima na znanje da je uz njegove rezultate iz istraživačkih projekata Zajedničko poduzeće također pokazalo da je ključan akter u inovacijama za zrakoplovstvo putem integracije novih sudionika, uz tradicionalne sudionike u istraživanju i inovacijama u području ATM-a;

Postupci javne nabave i zapošljavanja

21. navodi na temelju izvješća Revizorskog suda da je na dan 31. prosinca 2018. Zajedničko poduzeće zapošljavalo 42 člana osoblja (2017.: 40);

22. primjećuje da je Zajedničko poduzeće 2018. potpisalo 48 ugovora, uključujući 37 posebna ugovora o provedbi okvirnih ugovora i međuinstitucionalnih sporazuma Zajedničkog poduzeća te da je bilo 12 postupaka nabave: pet pregovaračkih postupaka bez prethodne objave poziva na nadmetanje, pet pregovaračkih postupaka vrlo niske, niske i srednje vrijednosti, tri otvorena natječaja i jedna nagrada;

23. napominje da je u okviru sporazuma o delegiranju Glavne uprave za mobilnost i promet Zajedničko poduzeće u siječnju 2018. objavilo otvoreni poziv na podnošenje prijedloga za studije i demonstracije o upravljanju prometom bespilotnih letjelica u Europi („U-Space Call") te da se najveći iznos bespovratnih sredstava od 9 500 000 EUR financira iz Komisijina fonda za Instrument za povezivanje Europe (CEF); s velikom zabrinutošću prima na znanje nalaze Revizorskog suda da je, iako su se poštovali kriteriji za odabir natječaja iz općih smjernica utvrđenih u Uredbi (EU) br. 1316/2013 ([1]), Revizorski sud primijetio nekoliko preklapanja i nedosljednosti među kriterijima za dodjelu i njihovim potkriterijima, koji bi mogli ugroziti sveukupnu učinkovitost postupka procjene bespovratnih sredstava i koje je potrebno riješiti u fazi osmišljavanja i pripreme poziva;

Unutarnja kontrola

24. potvrđuje da su postupci *ex ante* kontrole Zajedničkog poduzeća pouzdani te da osobito za privremena i završna plaćanja Sedmog okvirnog programa Zajedničko poduzeće provodi *ex post* revizije na razini korisnika dok je za plaćanja u okviru programa Obzor 2020. Zajednička služba za reviziju Komisije odgovorna za *ex post* revizije; primjećuje da je preostala relativna učestalost pogrešaka za *ex post* revizije o kojima je Zajedničko poduzeće izvijestilo na kraju 2018. iznosila 1,29 % za Sedmi okvirni program i 1,33 % za program Obzor 2020.;

25. potvrđuje na temelju mjera koje je Zajedničko poduzeće provelo u vezi s rezolucijom Parlamenta o razrješnici za financijsku godinu 2017., da je Zajedničko poduzeće poduzelo korake za rješavanje zabrinutosti Parlamenta, osobito da je Zajedničko poduzeće imenovalo novog voditelja tima za proračun i financije, da tim uključuje novog financijskog službenika i financijske asistente, da je zajedničko poduzeće u postupku zapošljavanja glavnog financijskog službenika te da je uspostavljen novi proračunski postupak koji je doveo do pravovremene pripreme detaljnog proračuna;

Unutarnje revizije

26. napominje da je Služba Komisije za unutarnju reviziju izdala završno revizijsko izvješće o koordinaciji između Zajedničkog poduzeća i Zajedničkog centra za podršku (CSC) te primjeni alata i usluga Zajedničkog centara za podršku, što je dovelo do triju važnih preporuka; napominje da je Zajedničko poduzeće izradilo detaljan akcijski plan za rješavanje rizika na kojima se temelje te preporuke za koje se očekivalo da će se provesti tijekom 2019.;

27. napominje da je 2018. odjel za unutarnju reviziju proveo aktivnosti usmjerene na revizije u svrhu davanja izjava o jamstvu i postupke savjetovanja; prima na znanje da je Odjel za unutarnju reviziju proveo dodatnu reviziju zapošljavanja i aktivno sudjelovao u postupku procjene rizika Zajedničkog poduzeća, surađivao sa Službom Komisije za unutarnju reviziju, Revizorskim sudom i drugim relevantnim izvršiteljima revizije, pratio provedbu akcijskih planova Zajedničkog poduzeća koji se odnose na prošle revizije i pratio postupak davanja razrješnice;

28. napominje da je Zajedničko poduzeće u srpnju 2018. na radionici o upravljanju korporativnim rizicima objavilo izvješće o upravljanju rizikom i potvrdilo glavne promjene povezane s korporativnim rizicima;

Pitanja povezana s fazom uvođenja programa SESAR

29. primjećuje da je Revizorski sud 2019. objavio tematsko izvješće br. 11/2019 o regulativi EU-a u području modernizacije upravljanja zračnim prometom; napominje da je Revizorski sud u svojem tematskom izvješću procijenio koliko je Komisija dobro upravljala uspostavom programa SESAR od 2011., neovisno o tome je li intervencija Unije usmjerena na projekte kojima je najviše potrebna potpora te je li stvorila dodanu vrijednost upravljanja zračnim prometom u Uniji; napominje da će u budućnosti biti potrebno djelotvorno upravljanje zračnim prometom kako bi se osiguralo sigurnost i učinkovitost;

30. sa zabrinutošću prima na znanje nalaze Revizorskog suda prema kojima je većina revidiranih projekata bila financirana bez financijske potpore Unije te su postojali nedostaci u provedbi programa financiranja, osobito loše određivanje prioriteta, te da tek treba dokazati koristi od upravljanja zračnim prometom u operativnom okružju;

31. poziva Komisiju da izvijesti tijelo nadležno za davanje razrješnice o mjerama poduzetim kako bi se ublažili mogući sukobi interesa, osobito u pogledu odabira projekata;

32. podržava preporuke Revizorskog suda čiji je cilj riješiti ta pitanja i napominje da je Komisija prihvatila sve preporuke Revizorskog suda; poziva Komisiju da prati provedbu preporuka Revizorskog suda;

([1]) Uredba (EU) br. 1316/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2013. o uspostavi Instrumenta za povezivanje Europe, izmjeni Uredbe (EU) br. 913/2010 i stavljanju izvan snage uredaba (EZ) br. 680/2007 i (EZ) br. 67/2010 (SL L 348, 20.12.2013., str. 129.).

Promet i turizam

33. napominje da je Zajedničko poduzeće predstavilo svoj proračun u dva zasebna dijela: (1) SESAR 1 i (2) SESAR 2020.; nadalje, napominje da je SESAR 1 sufinanciran iz mreže TEN-T i Sedmog okvirnog programa za istraživanja, a SESAR 2020. iz Obzora 2020.;

34. napominje da su stope izvršenja iznosile 83 % u odobrenim sredstvima za preuzimanje obveza i 47 % u odobrenim sredstvima za plaćanje (za SESAR 1: 99 % i 5 %, a za SESAR 2020.: 81 % i 61 %); napominje da je niska ukupna stopa izvršenja plaćanja u prvom redu posljedica niske stope u dijelu SESAR 1, koja odražava financijsko zaključenje njegovih projekata i završetak provedbe programa kao i napore Zajedničkog poduzeća da se tekući troškovi zadrže na minimumu;

35. naglašava da su za daljnji razvoj europskog zračnog prostora u okviru SES2+ i za uključivanje bespilotnih letjelica potrebni dostatni financijski i ljudski resursi;

36. napominje da je poslovanje Zajedničkog poduzeća u potpunosti bilo usklađeno s četiri različita okvira: Obzorom 2020., Instrumentom za povezivanje Europe (CEF) za demonstracijske aktivnosti programa U-space povezane s bespilotnim letjelicama kao i s dva zasebna okvira za poziv na podnošenje prijedloga za uslugu aktivnog određivanja geografskih granica za bespilotne letjelice te studijom za sastavljanje prijedloga za buduću arhitekturu europskog zračnog prostora; uviđa da ti različiti pravni okviri znače visoku razinu složenosti za Zajedničko poduzeće te stoga pohvaljuje Zajedničko poduzeće za uspješno provođenje projekata u području inovacija;

37. naglašava da je važno da rad Zajedničkog poduzeća doprinosi bržem prihvaćanju inovacija; osim toga, ističe ulogu Zajedničkog poduzeća u značajnom razvoju programa U-space te izradi nacrta kojim se omogućuje sigurno uvođenje i upotreba bespilotnih letjelica u niskom zračnom prostoru, što je temelj modernog i brzo rastućeg sektora; ističe važnost Zajedničkog poduzeća u pripremi za ažuriranje europskog glavnog plana upravljanja zračnim prometom za digitalno europsko nebo cjelovitom digitalnom transformacijom zrakoplovstva usmjerenog na putnike; stoga smatra da bi uloga Zajedničkog poduzeća trebala biti prepoznata i ojačana u sklopu sljedećeg višegodišnjeg financijskog okvira;

38. napominje da je Zajedničko poduzeće nastavilo financijsko i administrativno zaključenje programa SESAR 1; napominje da stvarna ukupna stopa izvršenja programa iznosi 89,9 %; prima na znanje da Zajedničko poduzeće na svom virtualnom bankovnom računu raspolaže s 30,7 milijuna EUR za pokrivanje svih preostalih obveza u okviru programa SESAR 1 i da, u skladu s predviđanjima plaćanja i povrata, Zajedničko poduzeće treba zaključiti provedbu programa SESAR 1 s procijenjenim novčanim viškom od 30,6 milijuna EUR; podsjeća na to da će se skupna proračunska sredstva za SESAR 1 iskoristiti za vraćanje viška novčanih doprinosa članova Zajedničkog poduzeća, dok će se preostali neiskorišteni iznos vratiti Uniji;

39. napominje da je 2018. bila prva godina u kojoj se u sklopu programa SESAR 2020. nisu provodili projekti iz programa SESAR 1.; nadalje, napominje da je od 96 milijuna EUR prihoda programa SESAR 2020., koliko je ostvareno 2018., doprinos Unije iznosio 88,2 milijuna EUR, a doprinos Eurocontrola 5,2 milijuna EUR;

40. napominje da su neiskorištena odobrena sredstva za plaćanje 2018. dovela do stvaranja viška od 19,3 milijuna EUR u Zajedničkom poduzeću (od čega 0,05 milijuna EUR za SESAR 1 i 19,25 milijuna za SESAR 2020.) te da kumulativni višak iznosi 77,24 milijuna EUR (od čega 30,93 milijuna EUR za SESAR 1 i 46,31 milijun za SESAR 2020.);

41. napominje da se s posljednjim revizijama programa SESAR 1 u pogledu plaćanja iz 2017. počelo 2018. i da je dovršen 4. ciklus revizija koji se sastojao od 23 revizije u osam država članica; izražava zabrinutost zbog činjenice da stopa preostalih pogrešaka za 2018. iznosi 5,07 %;

42. prima na znanje rezultate komparativne analize radnih mjesta provedene 2018.: 61,67 % operativnih, 28,57 % administrativnih i 9,76 % neutralnih radnih mjesta.